

Sygn. akt I C 180/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2015 r.

SĄD REJONOWY W ZAMBROWIE I WYDZIAŁ CYWILNY

w składzie:

Przewodniczący – SSR Paweł Płoński

Protokolant – Kinga Klemarczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2015 r. w Zambrowie

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko A. B.

o zapłatę 7.025,54 zł

powództwo oddała.

Sygn. akt I C 180/15 upr.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Zambrowie z dnia 18 sierpnia 2015 r.

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. w dniu 27 marca 2015 r. wystąpiła z pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko A. B., w którym wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kwoty 7.025,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż na podstawie zawartej z pozwaną w dniu 6 września 2010 r. umowy pożyczki gotówkowej nr (...) zobowiązała się ona do spłaty łącznej kwoty 5.970,00 zł w 100 tygodniowych ratach, począwszy od dnia 14 września 2010 r., jednakże pomimo wynikającego z powyższej umowy obowiązku pozwana nie zwróciła pożyczki w całości, a spłaciła jedynie kwotę 482,00 zł. Ponadto powód wskazał, że na dochodzone pozwem roszczenie składają się: kwota 5.488,00 zł tytułem niespłaconej pożyczki oraz kwota 1.537,54 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych naliczonych do dnia 25 marca 2015 r., zaś jako datę wymagalności roszczenia wskazano dzień 9 listopada 2010 r. (k. 2-6).

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI Nc-e (...)) Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c. przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Zambrowie (k. 8).

Pozwana A. B. wniosła o oddalenie powództwa z uwagi na przedawnienie roszczenia powoda, a jednocześnie zarzuciła stronie powodowej, że nie wywiązywała się z umowy pożyczki, bowiem nie dokonywała osobistego odbioru spłat rat tej pożyczki z miejsca jej zamieszkania – do czego była zobowiązana zgodnie z umową (wykupiona dodatkowa opcja obsługi pożyczki w domu) (k. 36, 54 i 59).

Sąd Rejonowy w Zambrowie ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 6 września 2010 r. A. B. zawarła z firmą (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej (nr (...)) w wysokości 3.000,00 zł, na podstawie której zobowiązała się do zwrotu łącznej kwoty 5.970,00 zł w 100 tygodniowych ratach po 59,70 zł każda, począwszy od dnia 7 września 2010 r. (termin spłaty pierwszej raty przypadła na dzień 14 września 2010 r.). W ramach powyższej umowy została wykupiona dodatkowa opcja obsługi pożyczki w domu pożyczkobiorcy, zgodnie z którą to pożyczkodawca był zobowiązany wobec pożyczkobiorcy do odbioru spłat rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy. Spłaty rat dokonywane przez pożyczkobiorcę miały być każdorazowo odnotowywane na karcie spłat pożyczki. Ponadto w umowie zostało przewidziane, że w przypadku gdy pożyczkobiorca opóźnia się ze spłatą kwoty równej dwóm pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca może wezwać go do zapłacenia zaległości w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a w przypadku braku powyższej zapłaty może wypowiedzieć umowę pożyczki w terminie 7 dni od daty doręczenia wypowiedzenia. Po wypowiedzeniu umowy pożyczki pożyczkodawca ma prawo dochodzić zwrotu wierzytelności na drodze sądowej lub pozasądowej, jak też ma prawo zbyć całość lub część wierzytelności na rzecz osoby trzeciej, natomiast pożyczkobiorca może wówczas zostać obciążony innymi kosztami, w tym kosztami sądowymi i egzekucyjnymi. Ponadto przedmiotowa umowa pożyczki przewidywała, że we wszystkich kwestiach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy regulaminu pożyczek, ustawy o kredycie konsumenckim, kodeksu cywilnego oraz inne właściwe przepisy prawa. Integralną częścią powyższej umowy był regulamin pożyczek gotówkowych, z którym pożyczkobiorca był zapoznawany w chwili podpisania umowy. Powyższy regulamin dodatkowo przewidywał, że spłata łącznego zobowiązania do spłaty następować będzie gotówką w ratach, w okresach i wysokościach wskazanych w umowie o pożyczkę gotówkową, która miała być wpłacana w przypadku wybrania przez klienta opcji obsługi pożyczki w domu – w miejscu zamieszkania klienta, zaś w innym wypadku na konto pożyczkodawcy zgodnie z harmonogramem. W przypadku wybrania przez klienta opcji obsługi pożyczki w domu przewidziano, że jako termin dokonania spłaty przyjmuje się datę przekazania środków przedstawicielowi (...) S.A., który dokonuje wówczas pokwitowania przyjęcia wpłaty w karcie spłat pożyczki. Spłaty raty pożyczki w sytuacji, gdy poprzednia rata nie została zapłacona w całości powoduje zaliczenie odpowiedniej kwoty na poczet niezapłaconej części poprzedniej raty pożyczki (zob. umowa pożyczki wraz z regulaminem – k. 24-25). Z tytułu powyższej pożyczki A. B. dotychczas dokonała wpłat pieniężnych w łącznej wysokości 482,00 zł, przy czym ostatnia wpłata nastąpiła w dniu 2 listopada 2010 r. (zob. harmonogram spłat – k. 26-28).

Pismem z dnia 16 września 2014 r. (...) S.A. z siedzibą w B. wezwała A. B. do zapłaty łącznie kwoty 6.796,99 zł tytułem zadłużenia wynikającego z powyższej umowy pożyczki nr (...) z dnia 6 września 2010 r., w tym: kwoty 5.488,00 zł tytułem niespłaconej pożyczki oraz kwoty 1.308,99 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych – w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, w innym przypadku zostanie skierowana sprawa na drogę postępowania sądowego (wezwanie do zapłaty – k. 32).

W świetle powyższych ustaleń faktycznych, a także podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia strony powodowej, w ocenie Sądu powództwo o zapłatę należało uznać za niezasadne i orzec o jego oddaleniu. Zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z treści art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Jednocześnie z treści art. 354 § 1 k.c. wynika, że dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (art. 354 § 2 k.c.). Bezsprzeczne w sprawie było, że strony zawarły w dniu 6 września 2010 r. umowę pożyczki gotówkowej, na podstawie której A. B. zobowiązana była wobec (...) S.A. z siedzibą w B. do zwrotu świadczenia pieniężnego w łącznej kwocie 5.970,00 zł, począwszy od dnia 7 września 2010 r. (termin płatności pierwszej raty 14 września 2010 r.), czego jednak nie uczyniła, bowiem dokonała dotychczas wpłaty wyłącznie kwoty 482,00 zł (ostatnia wpłata nastąpiła w dniu 2 listopada 2010 r.). W świetle powyższego za udowodnione – co do zasady, należało uznać roszczenie strony powodowej o zasądzenie od pozwanej zaległości wynikających z przedmiotowej umowy. Jednakże toku procesu pozwana natomiast zarzuciła stronie powodowej, że nie wywiązywała się z umowy pożyczki, bowiem nie dokonywała osobistego odbioru spłat rat tej pożyczki z miejsca jej zamieszkania – do czego była

zobowiązana zgodnie z umową (wykupiona dodatkowa opcja obsługi pożyczki w domu), zaś ponadto podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, bowiem nikt z firmy (...) S.A. nie zgłaszał się do niej po odbiór rat już od przeszło 3 lat.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c. „roszczenia majątkowe” (gdy jego wartość da się wyrazić w pieniądzu) ulegają przedawnieniu. Przedawnieniu ulegają zarówno roszczenia o świadczenie główne, jak i uboczne, w szczególności roszczenie o odsetki od sumy pieniężnej lub świadczenia rzeczy oznaczonych co do gatunku. Skutek przedawnienia następuje po upływie określonego terminu i polega na tym, że wprawdzie roszczenie istnieje nadal, ale ten przeciwko komu jest skierowane może uchylić się od jego zaspokojenia (art. 117 § 2 k.c.). W skutek upływu terminu przedawnienia roszczenie przekształca się w zobowiązanie niepełne-naturalne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 sierpnia 2009 r., w sprawie sygn. akt I ACa 483/09). Sam upływ terminu przedawnienia nie wyklucza ani dobrowolnego spełnienia świadczenia ani wszczęcia przez uprawnionego procesu, dopiero jeśli zobowiązany podniesie w procesie zarzut przedawnienia kwestią tą zajmuje się sąd orzekający i w razie skutecznego zarzutu pozwanego oddala powództwo.

Nie mogło budzić wątpliwości, że zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia w niniejszej sprawie wynosił 3 lata, jako liczony dla roszczenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powoda (umowa pożyczki została zawarta przez profesjonalny podmiot gospodarczy zajmujący się obsługą pożyczek i związana jest bezpośrednio z jego działalnością gospodarczą). Jak słusznie wskazał w wyroku z dnia 15 listopada 2012 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach (w sprawie sygn. akt I ACa 674/12 – LEX nr 1236387) o związku roszczenia z prowadzeniem działalności gospodarczej powinny decydować okoliczności istniejące w chwili powstania roszczenia, przy czym bez znaczenia dla tej kwalifikacji pozostaje przy tym, czy roszczenie powstało w relacji obustronnie profesjonalnej, czy też profesjonalista (przedsiębiorca) występuje tylko po jednej stronie stosunku prawnego, wystarczy, iż podmiotem gospodarczym jest osoba występująca z roszczeniem.

W odniesieniu do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia w niniejszej sprawie zdaniem Sądu należało uznać go za w pełni uzasadniony. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. obowiązkiem strony powodowej dochodzącej zapłaty roszczenia pieniężnego przed sądem jest wykazanie na podstawie dokumentów dołączonych do pozwu zarówno samej zasadności swojego żądania, jak też jego wysokości – w tym wskazania daty, od której to dochodzone roszczenie stało się wymagalne i od której zasadne stało się naliczanie odsetek za opóźnienie w zapłacie. Przez wymagalność roszczenia rozumie się stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, a dłużnik jest obowiązany spełnić świadczenie. Na ogół wymagalność powstaje z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia, który może być określony w ustawie bądź oznaczony przez czynność prawną albo wynikać z właściwości zobowiązania. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie został oznaczony, powinno być ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania zobowiązania (art. 455 k.c.), chyba że przepis szczególny stanowi inaczej (np. art. 723 k.c.). Nie budzi też wątpliwości, że od daty wymagalności roszczenia należy liczyć początek biegu terminu przedawnienia w myśl art. 120 § 1 k.c..

W niniejszej sprawie strona powoda w pozwie wskazała, że jej roszczenie wobec pozwanej o zapłatę pełnej kwoty 7.025,54 zł stało się wymagalne już w dniu 9 listopada 2010 r. (k. 4) i od tej też daty, a konkretnie od dnia następnego, tj. 10 listopada 2010 r. powód rozpoczął naliczanie odsetek ustawowych od zaległej pożyczki (k. 15 i 29-31). Niewątpliwie powyższe ma związek z tym, że jak wynika z pozwu pozwana dokonała ostatniej wpłaty z tytułu pożyczki w dniu 2 listopada 2010 r. (zaś termin płatności kolejnej przypadał na dzień 9 listopada 2010 r.). Dokumentacja dotycząca pożyczki dołączona do pozwu nie dawała natomiast podstaw do przyjęcia innej daty wymagalności roszczenia niż ta wskazana w pozwie, przez samą stronę powodową. Powyższe przy uwzględnieniu trzyletniego terminu przedawnienia, dawało podstawy do przyjęcia, że roszczenie powoda przedawniało się w dniu 9 listopada 2013 r.. Bez wpływu na powyższe w ocenie Sądu pozostawał natomiast fakt, że termin ostatniej (setnej) raty z tytułu pożyczki przypadał dopiero na dzień 16 sierpnia 2012 r. (historia spłat – k. 26-28). Z treści zawartej przez strony umowy jednoznacznie wynikało, że w przypadku gdy pożyczkobiorca opóźnia się ze spłatą kwoty równej dwóm pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca może wezwać go do zapłacenia zaległości w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a w przypadku nieuregulowania tej zaległości, może wypowiedzieć umowę pożyczki w terminie 7 dni od daty doręczenia wypowiedzenia, co z kolei upoważniało go – jako wierzyciela do dochodzenia zwrotu

tej wierzytelności na drodze sądowej lub pozasądowej, jak też dawało mu prawo zbyć całość lub część wierzytelności na rzecz osoby trzeciej.

Powództwo w niniejszej sprawie natomiast zostało wszczęte przez stronę powodową dopiero w dniu 27 marca 2015 r., czyli znacznie już po upływie terminu przedawnienia. Jednocześnie z akt niniejszej sprawy nie wynikało, żeby doszło do jakiejś czynności przerywającej bieg tego przedawnienia (w myśl art. 123 k.c.). W związku z tym Sąd uwzględniając zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia, który okazał się być uzasadniony – oddalił powództwo w całości jako niezasadne. Dodatkowo należy wskazać, iż zgodnie z powszechnym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa – podzielanym przez skład rozpoznający niniejszą sprawę – roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r., w sprawie sygn. akt III CZP 42/04 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r. w sprawie sygn. akt V CK 655/04).

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Rejonowy na mocy powołanych przepisów orzekł, jak w sentencji wyroku o oddaleniu powództwa.